

Міністерство освіти і науки України
Сумський національний аграрний університет
Факультет агротехнологій та природокористування
Кафедра туризму

Робоча програма (силабус) освітнього компонента
ОК9. Туристські ресурси та технології їх використання
(обов'язковий)

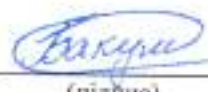
Спеціальність	242 «Туризм і рекреація»
Освітня програма	«Туризм»
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

Розробник: О. В. Коваленко, к.пед.н., доцент
(підпис) (прізвище, ініціали) (вчений ступінь та звання, посада)

Розглянуто, схвалено та затверджено на засіданні кафедри туризму	протокол №12 від 10.06.2025 року. Завідувач кафедри <u></u> <u>О. В. Коваленко</u> (підпис) (прізвище, ініціали)
--	--

Погоджено:

Гарант освітньої програми О. В. Коваленко
(підпис) (ПІБ)

Декан факультету, де реалізується ОП О. М. Бакуменко
(підпис) (ПІБ)

Рецензія на робочу програму надана: Л. І. Єпик (додається)
(підпис) (ПІБ)

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації (Н. М. Баранік)
(підпис) (ПІБ)

Зареєстровано в електронній базі: дата 06.07. 2025 р.

Інформація про перегляд робочої програми (силабусу):

Навчальний рік, в якому вносяться зміни	Номер додатку до робочої програми з описом змін	Зміни розглянуто і схвалено		
		Дата та номер протоколу засідання кафедри	Завідувач кафедри	Гарант освітньої програми

1. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

1.	Назва ОК	Туристські ресурси та технології їх використання		
2.	Факультет/кафедра	Агротехнологій та природокористування / Туризму		
3.	Статус ОК	Обов'язковий		
4.	Програма/Спеціальність (програми), складовою яких є ОК для (заповнюється для обов'язкових ОК)	ОПП «Туризм» Спеціальність 242 «Туризм і рекреація»		
5.	ОК може бути запропонований для (заповнюється для вибіркових ОК)			
6.	Семестр та тривалість вивчення	III семестр (з.ф.н.); 1-15 тиждень		
7.	Кількість кредитів ЄКТС	5 кредитів (150 годин)		
8.	Загальний обсяг годин та їх розподіл	Контактна робота (заняття) заочна форма навчання		Самостійна робота заочна форма навчання
		Лекційні	Практичні (семінарські)	
		2	-	
9.	Мова навчання	українська		
10.	Викладач/Координатор освітнього компонента	Коваленко Олександр Вікторович, к.пед.н., доцент, завідувач кафедри туризму		
11.1	Контактна інформація	Ел. адреса: olexkovalenko@ukr.net, кафедра туризму, ауд. 211e		
11.	Загальний опис освітнього компонента	Теоретична та практична підготовка студентів спеціальності «Туризм та рекреація» щодо різноманітності туристичних ресурсів та технології їх використання у сучасному світі		
12.	Мета освітнього компонента	Вивчення різноманітних складових туристичних ресурсів України для створення конкурентоспроможного національного туристичного продукту, формування знань, вмінь та навичок про сутність туристських ресурсів України як передумови розвитку внутрішнього та в'їзного туризму		
13.	Передумови вивчення ОК, зв'язок з іншими освітніми компонентами ОП	1. Освітній компонент базується на вивченні таких дисциплін як: Основи туризмознавства, Географія туризму. 2. Освітній компонент є основою для: Туропереїтинг, Основи рекреації та курортної справи, Основи екскурсійної діяльності.		
14.	Політика академічної доброчесності	При виконанні практичних робіт, написанні модульних, атестаційних та екзаменаційних робіт студент обов'язково має дотримуватись правил академічної доброчесності. При виявленні фактів списування або академічної не доброчесності робота виконана студентом не зараховується.		
15.	Ключові слова	Туризм, рекреація, туристичні ресурси, використання туристичних ресурсів, природні ресурси, антропогенні ресурси, ресурси активного туризму, ресурси сільського (зеленого) туризму, діяльність суб'єктів сфери туризму, туристичні дестинації, регіони України.		

2. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ ТА ЇХ ЗВ'ЯЗОК З ПРОГРАМНИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ НАВЧАННЯ

Результати навчання за ОК: Після вивчення освітнього компонента студент очікувано буде здатен...»	Як оцінюється ПРН
ПРН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.
ПРН7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.	Проведення модульного контролю. Індивідуальні завдання, презентації, доповіді. Уважна перевірка та аналіз виконаних завдань. Написання рефератів, есе, планів-конспектів з дисципліни.

3. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

Тема. Перелік питань, що будуть розглянуті в межах теми	Розподіл в межах загального бюджету часу. Денна / Заочна форма навчання			Рекомендо- вана література	
	Аудиторна робота		Самост. робота		
	Лек	П.з / семін.			Лаб з.
Тема 1. Умови та фактори формування основних туристських ресурсів України. 1.1. Основні відомості про нашу державу. 1.2. Коротка історія формування територій України. 1.3. Географічні аспекти формування туристських ресурсів України. 1.4. Політичні та економічні аспекти формування туристських ресурсів	2	-		19	1, 2, 8, 10
Тема 2. Різновиди туристських ресурсів України. Природні ресурси та їх вплив на розвиток туризму. 2.1. Характеристика природно-кліматичних туристських ресурсів України. 2.2. Природні спелеологічні геоморфологічні туристські ресурси. 2.3. Основні гідрологічні ресурси. 2.4. Природні біологічні ресурси. 2.5. Поняття про дендропарки, біопарки, природньо-ландшафтні парки, національні природні парки тощо. 2.6. Основна характеристика об'єктів природно-заповідного фонду України. 2.7. Характеристика природних курортних ресурсів нашої держави.	-	-		18	2, 4, 6, 7, 9
Тема 3. Різновиди туристських ресурсів України. Антропогенні ресурси України. 3.1. Історико-культурні туристські ресурси, їх склад та характеристика, в тому числі подієвий туризм України. 3.2. Історико-культурні об'єкти України включені до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО. 3.3. Національний рейтинг «Сім Чудес України», характеристика сучасних об'єктів рейтингу. 3.4. Національна система туристсько-екскурсійних маршрутів. 3.5. Ресурси туристської інфраструктури.	-	-		19	3, 5, 7, 10
Тема 4. Класифікація та ресурси туристських районів центральної України. 4.1. Київ – туристичний центр світового значення. 4.2. Природно-рекреаційні та інфраструктурні ресурси Києва. 4.3. Туристські ресурси центрального регіону України.	-	-		18	1, 2, 6, 8, 9, 10, 11
Тема 5. Класифікація та ресурси туристських районів південної та східної України. 5.1. Туристські ресурси областей Чорноморсько-Азовського узбережжя. 5.2. Туристські ресурси східного регіону України.	-	-		19	3, 4, 5, 7, 9

5.3. Туристські та природні ресурси Донбасу.					
Тема 6. Класифікація та ресурси туристських районів північної та західної України. 6.1. Туристські ресурси Полісся та Поділля. 6.2. Туристські ресурси історичної Галичини, Буковини і Закарпаття. 6.3. Туристські ресурси Карпат.	-	-		18	1, 2, 3, 8, 9, 10
Тема 7. Ресурсний потенціал активного туризму в Україні. 7.1. Ресурси для пішохідного, лижного, гірського, велосипедного та спелео туризму. 7.2. Ресурси для водного, вітрильного та нетрадиційних видів туризму. 7.3. Ресурси для альпінізму та скелелазіння.	-	-		19	4, 6, 7, 9, 10, 11
Тема 8. Туристські ресурси зеленого туризму України. 8.1. Основні поняття та ресурсний потенціал зеленого туризму. 8.2. Сільський туризм та його ресурсний потенціал. 8.3. Садиби сільського зеленого туризму України. 8.4. Агро туризм та його туристичні ресурси.	-	-		18	1, 2, 3, 8, 9, 10
Всього за семестр	2	-		148	

4. МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

ПРН	Методи викладання (робота, що буде проведена викладачем <u>під час аудиторних занять, консультацій</u>)	Кільк годин	Методи навчання (які види навчальної діяльності має виконати <u>студент самостійно</u>)	Кільк годин
ПРН2. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії туризму, організації туристичного процесу та туристичної діяльності суб'єктів ринку туристичних послуг, а також світоглядних та суміжних наук.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій, проведення практичних робіт (в тому числі на місцевості)	2	- опрацювання незнайомих (нових) термінів, - опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами	37
ПРН4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та практичних робіт з використанням фізичних карт	-	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт, - написання рефератів	37
ПРН5. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та графічних практичних робіт	-	- опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами, - аналіз проведеної роботи під час виконання практичних завдань та підготовка до захисту практичних робіт	37
ПРН7. Розробляти, просувати та реалізовувати туристичний продукт.	- проведення лекційних занять з використанням мультимедійних презентацій та графічних й розрахункових практичних робіт	-	- опрацювання незнайомих (нових) термінів, - опрацювання додаткового матеріалу за відповідними темами	37
Всього годин		2		148

5. ОЦІНЮВАННЯ ЗА ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

5.1. Сумативне оцінювання

5.1.1. Для оцінювання очікуваних результатів навчання передбачено

№	Методи сумативного оцінювання	Бали / Вага у загальній оцінці	Дата складання
1.	Практична робота до теми 1. Умови та фактори формування основних туристських ресурсів України. Створення понятійного глосарію. Есе з теми.	8 балів /8%	До 3 тижня
2.	Практичні роботи до теми 2. Різновиди туристських ресурсів України. Природні ресурси та їх вплив на розвиток туризму. Презентація із теми по обраному регіону. Написання тез або есе.	9 балів /9%	До 4 тижня
3.	Практичні роботи до теми 3. Різновиди туристських ресурсів України. Антропогенні ресурси України. Презентація із теми по обраному регіону. Написання тез або есе.	9 балів /9%	До 5 тижня
4.	Практична робота до теми 4. Класифікація та ресурси туристських районів центральної України. Презентація або відеоролік із теми по обраному регіону. Написання тез або есе.	9 балів /9%	До 6 тижня
5.	Модульний контроль (тест множинного вибору).	15 балів /15%	До 7 тижня
6.	Практична робота до теми 5. Класифікація та ресурси туристських районів південної та східної України. Презентація або відеоролік із теми по обраному регіону. Написання тез або есе.	8 балів /8%	До 10 тижня
7.	Практичні роботи до теми 6. Класифікація та ресурси туристських районів північної та західної України. Презентація або відеоролік із теми по обраному регіону. Написання тез або есе.	9 балів /9%	До 12 тижня
8.	Практична робота до теми 7. Ресурсний потенціал активного туризму в Україні. Створення понятійного глосарію. Презентація або есе з теми. Написання тез.	9 балів /9%	До 13 тижня
9.	Практична робота до теми 8. Туристські ресурси зеленого туризму України. Створення понятійного глосарію. Презентація або есе з теми. Написання тез.	9 балів /9%	До 14 тижня
10.	Модульний контроль (тест множинного вибору).	15 балів /15%	До 15 тижня

5.1.1. Критерії оцінювання

Компонент	Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
Практична робота до теми 1. Умови та фактори формування основних туристських ресурсів України. Створення понятійного глосарію. Есе з теми.	0 балів	1-4 бали	5-6 балів	7-8 балів
Практична робота до	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів

теми 2. Різновиди туристських ресурсів України. Природні ресурси та їх вплив на розвиток туризму. Презентація із теми по обраному регіону. Написання тез або есе.	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 3. Різновиди туристських ресурсів України. Антропогенні ресурси України. Презентація із теми по обраному регіону. Написання тез або есе.	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 4. Класифікація та ресурси туристських районів центральної України. Презентація або відеоролік із теми по обраному регіону. Написання тез або есе.	0 балів	1-4 бали	5-7 балів	8-9 балів
	Практична робота не виконана, або виконана неправильно	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 бали	4-8 балів	9-12 балів	13-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест
Практична робота до теми 5. Класифікація та ресурси туристських районів південної та східної України. Презентація або відеоролік із теми по обраному регіону. Написання тез або есе.	0 балів	1-4 бали	5-6 балів	7-8 балів
	Практична робота не виконана, або виконана неправильно	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 6. Класифікація та ресурси туристських районів північної та західної України. Презентація або відеоролік із теми по обраному регіону. Написання тез або есе.	0 балів	1-3 бали	4-6 балів	7-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Практична робота до теми 7. Ресурсний потенціал активного туризму в Україні. Створення понятійного глосарію. Презентація або есе з	0 балів	1-3 бали	4-6 балів	7-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі

теми. Написання тез.			матеріалі	
Практична робота до теми 8. Туристські ресурси зеленого туризму України. Створення понятійного глосарію. Презентація або есе з теми. Написання тез.	0 балів	1-3 бали	4-6 балів	7-9 балів
	Практична робота не виконана	Робота виконана зі значними помилками, в тому числі орфографічними	Робота виконана з незначними помилками, студент не достатньо орієнтується в теоретичному матеріалі	Робота виконана вірно, студент добре орієнтується в теоретичному матеріалі
Модульний контроль (тест множинного вибору)	0-3 бали	4-8 балів	9-12 балів	13-15 балів
	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест	Залежить від кількості вірних відповідей на тест

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

5.2. Формативне оцінювання

№	Елементи формативного оцінювання	Дата
1	Усне опитування після вивчення кожної теми	Після завершення вивчення теми
2	Усні відповіді на окремі питання під час проведення лекцій та практичних робіт	Протягом всього семестру
3	Аналіз текстів за темами курсу опрацьованих студентом самостійно	Протягом всього семестру
4	Захист практичних робіт	Після здачі роботи
5	Проходження тестування з модульного контролю зі зворотнім зв'язком з викладачем	Відповідно до графіка навчального процесу

6. НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ (ЛІТЕРАТУРА)

6.1. Основні джерела

1. Атлас «Знайомтесь Україна» / Н. О. Крижова, Л. М. Веклич. Київ : ДНВП «Картографія», 2020. 144 с.
2. Бейдик О. О. Рекреаційно-туристські ресурси України: Методологія та методика аналізу, термінологія районування: Монографія. Київ : Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2021. 395 с.
3. Григор'єв Ю. О. Туристичні ресурси України. Київ : «Знання», 2020. 352 с.
4. Івченко А. Міста України. Довідник. Київ : НВП «Картографія», 2022. 656 с.
5. Коваленко О. В., Новікова А. В. Туристські ресурси та технології їх використання : навчальний посібник для студентів спеціальності 242 «Туризм і рекреація», денної і заочної форми навчання освітнього ступеня «бакалавр» / О. В. Коваленко, А. В. Новікова. Суми. 2023. 189 с.
6. Міщенко Б. Б. Курортні ресурси України. Київ : ЗАТ «Укрпрофоздоровниця», «ТАМЕД», 2020. 344 с.
7. Рутинський М. Й. Географія туризму України. Навчально-методичний посібник. Київ : Центр навчальної літератури, 2022. 160 с.
8. Жукова О. В. Палаци та старовинні садиби. Полтавщина, Сумщина, Харківщина. Харків : ПП АССА, 2020. 32 с.
9. Україна. Відпочивай активно. Пригоди. Мандрівки. Екстрим / за ред. А. В. Руднєва. Київ : ПП АССА, 2021. 480 с.
10. Україна. 500 чарівних куточків, які варто відвідати. Путівник / Укл. Т. Лагунова. Харків : Книжковий клуб «Клуб сімейного дозвілля», 2024. 416 с.
11. Яковенко А. П. Вело-Київщина. 25 кращих маршрутів. Київ : АССА, 2020. 184 с.

6.2. Додаткові джерела

- Закон України «Про туризм» // Відомості Верховної Ради України. 1995, № 31
- Закон України «Про природно-заповідний фонд» // Відомості Верховної Ради України. 1992, № 34
- Лаврик О. В. 1000 цікавих фактів про Україну. Харків : Віват, 2024. 256 с.
- Палков Тарас. Замки України. Історія та легенди. Львів : Ладекс, 2024. 96 с.
- Суми. Запрошуємо до знайомства: Путівник / авт. тексту Д. В. Кудінов; кер. проекту І. О. Дяденко, В. К. Шейко; ред. М. Л. Охрименко. Київ : Фолігрант, 2020. 160 с.
- Удовік С. Л. Україна. Історичні місця. Фотокнига. 3-е вид. Київ : Видавництво «Ваклер», 2021. 104 с.

**РЕЦЕНЗІЯ НА РОБОЧУ ПРОГРАМУ (СИЛАБУС)
ТУРИСТСЬКІ РЕСУРСИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ ЇХ ВИКОРИСТАННЯ**

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента гарантом або членом проєктної групи	Так	Ні	Коментар
Результати навчання за освітнім компонентом (ПРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають передбаченим ПРН (для обов'язкових ОК)	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		

Член проєктної групи ОП Туризм:

Дяченко Л. А.
(ПІП)

(Підпис)

Параметр, за яким оцінюється робоча програма (силабус) освітнього компонента викладачем відповідної кафедри	Так	Ні	Коментар
Загальна інформація про освітній компонент є достатньою	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) відповідають НРК	✓		
Результати навчання за освітнім компонентом (ДРН) дають можливість виміряти та оцінити рівень їх досягнення	✓		
Результати навчання (ДРН) стосуються компетентностей студентів, а не змісту дисципліни (містять знання, уміння, навички, а не теми навчальної	✓		
Зміст ОК сформовано відповідно до структурно-логічної схеми	✓		
Навчальна активність (методи викладання та навчання) дає змогу студентам досягти очікуваних результатів навчання (ДРН)	✓		
Освітній компонент передбачає навчання через дослідження, що є доцільним та достатнім для відповідного рівня вищої освіти	✓		
Стратегія оцінювання в межах освітнього компонента відповідає політиці Університету/факультету	✓		
Передбачені методи оцінювання дозволяють оцінити ступінь досягнення результатів навчання за освітнім компонентом	✓		
Навантаження студентів є адекватним обсягу освітнього компонента	✓		
Рекомендовані навчальні ресурси є достатніми для досягнення результатів навчання (ДРН)	✓		
Література є актуальною	✓		
Перелік навчальних ресурсів містить необхідні для досягнення ДРН програмні продукти	✓		

Рецензент (викладач кафедри туризму)

Спик Л. І.
(ПІП)

(Підпис)